

Skoler. Hver af dem maa være en Helhed for sig og arbejde paa et bestemt Grundlag, absolut maalbevidst. Det kan ikke nytte noget, at man vil lade en Elev gennemgaa det første Aar af en 2-aarig Undervisning; thi en 2-aarig Skole maa fra første Dag være baseret paa at være 2-aarig og en 1-aarig ligeledes paa kun at være 1-aarig; det tror jeg, enhver Pædagog vil give mig Ret i; det kan man ikke gaa bort fra, saa vilde man faa et absolut sørgeligt Resultat.

Naar det ærede Medlem beklagede sig over, at han af Regnskabet ikke kunde se, hvorledes de 6,000 Kr. vare anvendte, maa jeg give ham Ret i, at som det staar, er det uheldigt. Det Beløb, det ærede Medlem har set, er kun Stipendierne, ikke Skolepengene. Skolepengene ere gaaede lige ind i Skolens Kasse, hvorimod Stipendierne, altsaa de Bidrag, der ydes til Ophold her i Byen, Bøger o. s. v., ere det Beløb, det ærede Medlem har set specificeret. Jeg maa tilføje, at Statens Tilskud udelukkende anvendes til Elever fra Provinserne, dels som Skolepenge, dels som Stipendier til Ophold i Byen; alle Elever fra København har Handelsstanden selv betalt for.

Det ærede Medlem vilde have, man skulde give et Beløb til de andre private Dagskoler. Det er en Ting, jeg naturligvis i og for sig grumme gerne vilde være med til; men det kan jo ikke nægtes, at det rummer en vis Fare at gøre Skolerne til Privatindustri. Det er en Ting, Handelsstanden hele Tiden har modarbejdet. Aarhus begyndte, som den Fremskridtsby den altid har været, i 1865 med den første Aftenskole, og det har ført videre til, at alle Provinshandelsskolerne, Centralforeningerne, have en aldeles bestemt fastslaaet Læseplan for deres Skoler, for den Skole, der er i hver By, med bestemte Eksaminer over det hele. Dette vilde være vanskeligt med private Skoler. Men der kan dog ogsaa gives Tilskud til Skoler, der ejes og drives af private, nemlig naar den paagældende Skole understøttes af den stedlige Kommunalbestyrelse og Handelsforening. Det sidste glemte det ærede Medlem, da han omtalte denne Sag. Det er netop ikke tilstrækkeligt, at Kommunalbestyrelsen giver et Tilskud; der kræves, at Handelsforeningerne i de forskellige Byer baade økonomisk og moralsk skulle støtte Skolen, for at den kan komme i Betragtning.

Jeg skal dermed slutte, da Tiden er saa langt fremskreden.

Formanden: Jeg skal her udsætte Mødet, som genoptages Kl. 7.

Mødet udsattes Kl. 3⁵⁵.

Mødet genoptoges Kl. 7.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Appel): Der blev af det ærede Medlem fra Køge (Mads Larsen) udtalt, at Kommunerne skulde ikke føle sig saa stærkt opfordrede til at søge Statsstøtte til Opførelse af Gymnastikhuse, og jeg kan kun være det ærede Medlem taknemmelig for, at han gav denne Anvisning for Kommunerne. Men derimod maa jeg gøre en Bemærkning til det ærede Medlem, naar han omtalte, at Statens Raadgiver i disse Spørgsmaal — det betyder i dette Tilfælde Gymnastikinspektøren — foraarsager, at disse Gymnastikhuse blive noget dyrere. Det er nemlig langt fra altid Tilfældet. Jeg kan oplyse det ærede Medlem om, at i den korte Tid, jeg har været Minister, har jeg gentagende oplevet, at Gymnastikinspektøren ved at faa de foreliggende Tegninger til Eftersyn har givet Anvisninger og Raad, der have medført, at Bygningerne have kunnet opføres til en billigere Pris, end det oprindelig var paatænkt af Kommunen. Men det ærede Medlem maa ogsaa huske paa, at naar Staten giver sin Støtte til Opførelsen af Bygninger, saa maa den tage denne Sag maaske lidt mere alvorligt end Kommunerne. Det er sagt af den engelske Folkeopdrager John Ruskin, at et Slægtled vil blive bedømt af det efterfølgende, bl. a. efter de Bygningsværker, som det efterlader sig. Jeg tror, vi her i Landet trænge til, at Arkitekturen ude i vore Landsbyer, ikke mindst i vore Stationsbyer, forbedres noget. Derfor kan jeg ikke gaa med det ærede Medlem i hans Betragtning, at det gælder om at faa bygget absolut saa billigt som muligt. Nej, skal Staten give et Tilskud til saadanne Bygninger, saa maa visse Skønhedshensyn og et Hensyn til, at disse Bygninger kunne bestaa i de kommende Tider, ogsaa tages.

Det ærede Medlem fra Langeland (Munch) spurgte mig, om den Kommission,